

Szociálpedagógia – új paradigma a romániai oktatásban?¹

Liliana Ezechil

1. Szociálpedagógia –szakmaként kapcsolódni az iskolai környezethez

A szociálpedagógia szakma továbbra is sok vitát és ellentmondást vált ki, mind Romániában, mind nemzetközi szinten. A szakirodalomban vagy a már megfogalmazott elemzésekből a pedagógiai szakma gyakorlásával kapcsolatos jelenlegi oktatási gyakorlatok, a korosztályok számára és az iskolai oktatáshoz kapcsolódva, a vélemények sokféleségét mutatják. Például a brit kultúrában a szakma a szociális munka szakmához kapcsolódik. Azonban a britek egyedi érdeklődést mutatnak a szociálpedagógia terén. Ebből a szempontból Kiriadou, C., [1] fogalmazta meg a következőt: "A szociálpedagógiát úgy lehet jellemezni, hogy az integrált szemléletet az egész gyermek szükségleteire tekintettel öt kulcs dimenzióra bontható: gondoskodás és jólét; befogadás; szocializáció; egyetemes támogatás; és a szociális oktatás ". Ezzel megteremti ennek a szakmának a cselekvési területét, amelyet valahogy az iskolai oktatással egybe köt.

A legtöbb országban a szociálpedagógusok leginkább a hátrányos helyzetű gyermekekkel foglalkoznak. Céljuk a szociálpedagógia hatékonyságának feltárása a speciális foglalkozási igényű gyermekek bentlakásos gondozásában. Ezekben az esetekben a Moss, P & Petrie, P., [2] a bentlakásos ellátást a (legjobb) természeti közegnek tekintik.

Számos újság van ennek szentelve tekintettel a szociálpedagógiára és a speciális oktatás rendelkezéseire.

Nemcsak a területi megközelítéseknek általános stratégiáival, hanem a szociálpedagógusok eredményeivel is foglalkoznak az adott tevékenységben, észrevesszük, hogy léteznek olyan gyakorlatok, amelyek nagymértékben kielégítik az igényeket segítséget és pedagógiai támogatást, amelyre a gyermekeknek a komplex és pontos fejlődéshez szükségük van.

Ebből a szempontból a német és dán tapasztalatok azt mutatták, hogy a szociálpedagógus szakemberek teljesítménye javul, ha képzettek, hogy neveljék a gyermekek

¹ A fordítás a következő tanulmány alapján készült: L. Ezechil, Social Pedagogy – A New Paradigm in Romanian School Education?“Procedia – Social and Behavioral Sciences” 2013, nr. 76, pp. 336–340

EFOP 3.4.3-16-2016-00021”A Debreceni Egyetem fejlesztése a felsőfokú oktatás minőségének és hozzáférhetőségének együttes javítása érdekében.”

szociális és érzelmi fejlődését - mint Madeleine Bunting értékeli [3], őt érdemes megemlíteni. Egy nemrégiben végzett munkában Cameron, C. & Moss, P., [4] kiemelte, hogy a speciális képzettséggel rendelkező emberek tudják, hogyan kell elősegíteni a fiatalok és a munkatársak közötti kapcsolatokat, valamint az általános pozitív és jó közérzetet.

Figyelembe véve a megközelítések ilyen sokszínűségét, mind a teoretikusok, mind a gyakorlati szakemberek a közös nyelv szükségességéről beszélnek és a gyermekekkel, a fiatalokkal és a családokkal való együttműködésre összpontosítanak, valamint arra a tényre, - függetlenül attól, hogy mely területre irányítják tevékenységüket - a szociálpedagógusokat össze kell hangolni a gyermekek / tanulók formális oktatási környezetben való nevelésének ösztönzése érdekében.

Az a nagyszerű kiváltság, amelyet a szociálpedagógus térség koherens megközelítése hozhat létre, ami a skót hagyományok és a szociális jóléti képzés terén szerzett tapasztalatok társadalmi szerepeként tekinthető, mint változás. Ugyanezen elgondolás szellemében Kiriadou, C. [5] úgy véli, hogy elfogadja a szociálpedagógus megközelítést az iskolák alapjául szolgálhatnak a polgári szerepvállalás előmozdításához.

2. Romániai helyzet

Figyelembe véve a jelenlegi gyakorlatokat, de a már létezőket is, észrevettük, hogy Romániában van egy kis gond a döntéshozatali környezetben, egy új magasabb képzettség (magasabb képesítés megszerzésére képzett szakemberekre kérdése), amelynek tárgya a szociálpedagógus vagy a szociális oktatás.

Először is hangsúlyoznunk kell egy olyan különbséget, amelyet Ezechil, L. [6] fogalmazott meg a két fogalom között: a szociál pedagógiai szókapcsolat - melyet a gyermekekre összpontosító oktatási beavatkozással társítunk (pais = gyermek és agein = vezetni) és a szociális nevelés szókapcsolat, amit az oktatási beavatkozásaival kapcsolatban tettünk nagyobb méretű, minden korosztály számára.

Ebben az időben a Romániában létező szakmák területén, amelyeket általános jelleggel jelöltek ki a szociális munkára, már létezik a szociálpedagógiai foglalkozás, de a szociális segítségnyújtáshoz hasonló. Ami nem feltétlenül magasabb képzettséget igényel, hanem sokkal kevésbé egy egyetemi tanulmányi programon keresztül szakterületre szakosodott. A szociálpedagógus nem működik az iskolai környezetben, hanem más intézményekben (árvaházak, átnevelő iskolák, bentlakásos iskolák, kiskorú központok,

EFOP 3.4.3-16-2016-00021”A Debreceni Egyetem fejlesztése a felsőfokú oktatás minőségének és hozzáférhetőségének együttes javítása érdekében.”

speciális bentlakásos iskolák) és arra képesít, hogy teljes egészében vagy részben átvehesse a családi feladatokat.

3. A tanulmány céljai

Tanulmányunk fő célja és annak hangsúlyozása, hogy biztosítani kell a romániai iskolákban bizonyos szociálpedagógiai szerepeket a magasan képzett személyek által. Ebből a szempontból, a mi véleményünk szerint a szociálpedagógusnak, mint szakembernek, bármelyik iskolában megtalálhatónak kell lennie, hogy ne csak a bizonyos családi szerepek ellátására vagy bizonyos intézményközi kapcsolatok közvetítésére, amelyek céljaiként szolgálnak bizonyos gyermekproblémák megoldása, de különösen a gyermek / fiatal személyiségének komplex fejlődése önmagával, másokkal és a társadalommal.

4. Módszertan

A fő elméleti koordinátákat a Claire Cameron és Peter Moss [4] készítik el, több pedagógiai elméletet kombinálva:

1. a jó élet eszméi (filozófia),
2. az egyének megértése (pszichológia és biológia) és
3. a szociális erőforrások megértése, értékek és igények (kulturális és társadalomtudományok).

Kutatási módszerek: tudományos irodalom áttekintése és elemzése, román iskola jelenségek elemzése, DACUM módszertan, fókuszcsoport.

Nyolc, az iskolai oktatásban gazdag tapasztalattal rendelkező szakértő vett részt a fókuszcsoportban. Két tematikusan megkülönböztetett tevékenységek voltak a fordulóban. Az első vita témája a létrehozását célozta meg az iskolai környezetbe beillesztett szociálpedagógusok több alapvető szerepét megtarthatná, amelyek átfedik a más szakemberek ugyanabban a családban betöltött szerepét (szociális munkás).

A viták második körében a DACUM módszertanának alkalmazása volt a feladatok feltárására, amely kötelességeket, feladatokat, tudást, készségeket és attitűdöket, amelyeket a szociálpedagógusok gyakorolhatnának, vagy már rendelkezhetnek ezekkel.

5. Eredmények

EFOP 3.4.3-16-2016-00021”A Debreceni Egyetem fejlesztése a felsőfokú oktatás minőségének és hozzáférhetőségének együttes javítása érdekében.”

A szakirodalom és az iskolai jelenségek elemzése - egyrészt, és figyelembe véve a viták eredményét a fókuszcsoport szintjén - másrészt a szociálpedagógus kívánatos szerepét összehasonlító táblázat a kapcsolódó területeken dolgozó más szakértőkkel. A fókuszcsoport feladata az volt, hogy megállapítsa, milyenek kell a szociálpedagógusoknak lenniük, és hogy milyenek ne legyenek. (1. táblázat).

1. táblázat: A szociálpedagógus elvárt szerepeinek összehasonlítása más szakértők szerepeivel

Milyenek kellene lennie egy szociálpedagógusnak?	Milyenek nem kellene lennie egy szociálpedagógusnak?
szociális munkás pedagógus segítő tanácsadó menedzser	de nem szociális asszisztens de nem tanár de nem az iskolai feladatok tanulásához de nem pszichológus de nem úgy, mint egy igazgató vagy osztályfőnök

E különbségek alapján, a fókuszcsoport módszerének második fordulójában a résztvevők egymásra a tudás, készségek és attitűdök több kategóriája, amelyek a szociálpedagógus szempontjából relevánsnak tekinthetők a Zane Berge által javasolt kritériumokhoz [7], amikor meghatározták a pedagógus számára szükséges kompetenciákat, több mint egyszerű pedagógiai szerepeket. A négy kritérium nevezetesen: nevelői, szociális, vezetői, szakmai, ezzel egy szociálpedagógus általános kompetenciaprofilja született meg (2. táblázat):

2. táblázat: Egy szociálpedagógus általános kompetenciaprofilja

	Kötelességek	Feladatok	Ismeret/Tudás	Képességek	Hozzáállás
Nevelői	együttműködni más oktatási tényezőkkel, mint a: család, tanárok, közösség és a szociális szolgáltatásokkal	- beavatkozni és cselekedni pedagógiai módon, - szervezni és személyre szabni pedagógiai beavatkozásokat minden gyermek számára	elméleti alapja a hatékony megvalósításnak a különböző életkorú gyermekek oktatásában	kidolgozott tervek végrehajtása a személyes vagy iskola közösség fejlesztésére	támogató

EFOP 3.4.3-16-2016-00021”A Debreceni Egyetem fejlesztése a felsőfokú oktatás minőségének és hozzáférhetőségének együttes javítása érdekében.”

Szociális	hatékony kapcsolati fejlesztés a személyek és intézmények között beleértve a személyes, iskolai és társadalmi fejlődését a gyermeknek	-tanácsot adjon a gyermeknek a személyes megoldásokhoz, problémákhoz - tanácsot adni a gyermek családjának -tanácsot adni tanároknak	-ismerni a pszichológia területeit, a társadalmi kapcsolatokat -Ismerni a formálás/ fejlesztése kívánatos készségek és bomlasztás, a nem kívánatos attitűdöket	hatékonyan kommunikálni különböző személyekkel: gyermekekkel, szülőkkel, tanárokkal - az emberek és intézmények közötti kapcsolat létrehozása	egyezettető
Vezetői	a tevékenységek irányításához a személyes, iskolai és társadalmi fejlődését biztosítani a gyermekeknek	-személyes, iskola, szociális fejlesztési terveket készíteni -koordinálni, értékelni, ellenőrizni, beállítani különböző cselekvéseket és folyamatokat a gyermekeknek	ismeretek a irányítása személyes és társadalmi fejlesztés, idő vezetése	elfogadni a megfelelő intézkedéseket döntéseket megfelelő pillanatok pozitívan befolyásolják a gyermekek fejlesztését	cél orientált
Szakmai	azonosítani a leginkább megfelelő módszereket és a cselekvés eszközei kedvéért és az érdeklődésért a gyermeknek (gyermek jólét)	-keresni és megtalálni megoldásokat a bizonytalan körülményekhez - megoldani a különböző típusú problémákat a gyermekkel szemben	ismerni a különböző intézmények számára specifikus megoldási problémákat	különbözőek egymástól a stratégiák, módszerek, taktikák a gyermek problémáinak megoldásához	hatékonyság, hatásosság

A fókuszcsoporthoz tagjai nem terveztek tantervi projekt engedélyt vagy mesterképzési program céljából a szociálpedagógus szakmai képzésére, egyetemi környezetben. Ők csak több ilyen referenciapontot kívántak létrehozni, amely alapján ez a szakma megadhat bizonyos identitást.

Ebből a szempontból a munkacsoport résztvevői egyetértettek abban, hogy a szakmai szerepek kiterjesztése az alábbi irányok szükségesek:

EFOP 3.4.3-16-2016-00021”A Debreceni Egyetem fejlesztése a felsőfokú oktatás minőségének és hozzáférhetőségének együttes javítása érdekében.”

- mélyebb szakmai tudás elérése mind a pedagógiában, pszichológiában, patológiában, szociológiában; a tudás ezen a területeken szükséges a megértés és a képesség növelése érdekében nagyobb szakmai hozzáértéssel jár el olyan helyzetekben, amelyeket a tanárok nem tudnak kezelni;
- a szociálpedagógusok fokozott érzékenysége a személyes és a szociális problémáktól a gyermekek és fiatalok fejlődését és képzsüket a magasabb világban való integrációhoz;
- ezeknek a szakértőknek a döntéshozói képességének fejlesztése, akiknek maguknak kell fellépniük különböző helyzetekben, teljes felelősségvállalással;
- az összes szereplő oktatási erőfeszítéseinek konjugálása és összehangolása részt vesz a gyermek / fiatal személyiségének kialakításában: tanárok, családok, különböző intézményi környezetekben;
- képességeik fejlesztése az iskolai környezetben egy olyan wellness kultúra kialakítására, amely kedvezően hat az iskolai közösség minden tagjának megfelelő fejlődésére: diákok, tanárok és (közvetett) tagjai a tanulók családjainak.

6. Miért kellene a szociálpedagógiának az új tudománynak lennie az iskolai oktatásban?

Természetesen, mint sokan mások, mi is elgondolkodtunk: mivel a tanároknak van egy bizonyos pszicho-pedagógiai képzése, az új pedagógiai tudománynak az iskolai oktatás teljesítményével kapcsolatban még mire lenne szüksége? Ne a didaktikus munkatársakat biztosítsunk a pedagógiai szakmához társított pedagógiai szolgáltatásokhoz?

Figyelembe véve a román nevelés szervezeti és funkcionális sajátosságait, valamint a szakembereket az általános oktatásban részt vevő kategóriákat, nagyra értékeljük, hogy az oktatási szolgáltatások területe a gyermek / fiatal komplex személyiségének kialakítását és a wellness biztosítását ki kell terjeszteni. Sok tanár által tapasztalt problémák (az erőszakos jelenségek intenzívebbé válása az iskolában, a pszichés növekedése a gyermekeknek / fiataloknak sebezhetőségét, a függőséget okozó viselkedések elterjedését, az ezek számának növekedését az iskola elhagyása) olyan érvek, amelyekhez a tanári munkatársaknak szüksége van. A tanárok fő feladata továbbra is az, hogy fenntartják a didaktikai folyamat bizonyos hatékonyságának biztosítását, hozzáférést biztosít az oktatási rendszer következő szintjein.

EFOP 3.4.3-16-2016-00021”A Debreceni Egyetem fejlesztése a felsőfokú oktatás minőségének és hozzáférhetőségének együttes javítása érdekében.”

A szociálpedagógusi tudomány egy másik megközelítést javasol az oktatás számára, amely - Hämäläinen szerint J., [8] - alkalmazni kell az oktatási rendszer minden formájára, amely kiterjed minden oktatási rendszerre, valamint a modern társadalom intézményeire és szervezeteire.

Irodalomjegyzék

[1] Kiriadou, C., - The five dimensions of social pedagogy within schools, In: Pastoral Care in Education. An International Journal of Personal, Social and Emotional Development, Volume 27, Issue 2, 2009

[2] Moss, P and Petrie, P - From Children's Services to Children's Spaces London: Routledge-Falmer, 2002

[3] Bunting M., - Pedagogy puts children centre stage in the care system, The Guardian, 23 March, 2011, Source:

<http://www.guardian.co.uk/society/2011/mar/23/social-pedagogy-children-care-homes>

[4] Cameron, C. and Moss, P. (eds) (2011) Working with Children and Young People: Where care and education meet, London, Jessica Kingsley Publishers, 2011

[5] Kiriadou, C., - Social pedagogy in schools as a Promoter of Civic Engagement, Paper presented at the Conference under the title Processes Influencing Democratic Ownership and Participation, 11-12 May 2011, Bologna, Italy.

[6] Ezechil, L., (2012) – Social Pedagogy – a Challenge of Interdisciplinarity, In: Sava, S., Ulrich, C., Iucu, R., - Scoala si educatia în spatiul social, Bucharest University Publishing House, 2012, p. 44

[7] Berge, Zane L. - The role of the online facilitator, 1995, Source: http://www.cordonline.net/mntutorial2/module_2/Reading%202-1%20instructor%20role.pdf

EFOP 3.4.3-16-2016-00021”A Debreceni Egyetem fejlesztése a felsőfokú oktatás minőségének és hozzáférhetőségének együttes javítása érdekében.”

[8] Hämäläinen, J. - Social Pedagogical Eyes in the Midst of Diverse Understandings, Conceptualisations and Activities. *International Journal of Social Pedagogy*, 1(1), 3-16., 2012, Available online: <http://www.internationaljournalofsocialpedagogy.com>